

Üniversite Öğrencilerinin Alkol Kullanma Durumları Ve Bunu Etkileyen Faktörlerin Analizi (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği)

Hilmi ERDAL¹

Hasan Gökhan DOĞAN²

Derya AĞCADAĞ²

¹ Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Meslek Yüksekokulu, Seracılık Bölümü, Taslıçiftlik, 60250, Tokat

² Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Taslıçiftlik, 60250 Tokat

Sorumlu Yazar:
herdal2@gmail.com

Geliş Tarihi : 30/11/2012
Kabul Tarihi : 10/01/2013

Özet

Bu çalışmada, Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin alkol kullanma durumları ve bunu etkileyen faktörler araştırılmıştır. Çalışmada, çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören toplam 253 öğrenci ile görüşülmüştür. Çalışmada, alkol tüketimi ve bunu etkileyen faktörleri analiz etmek için logistik regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin alkol kullanımını, annenin eğitim durumunun yüksek olması, anne ve babanın alkol kullanmaması ve öğrencinin başarı durumunun iyi olması istatistiksel olarak etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Alkol tüketimi, Üniversite Öğrencileri, Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Analysis of Factor Effecting and Alcohol Use of College Students (Case of Gaziosmanpaşa University)

Abstract

In this study, factors effecting and alcohol use of college students in Gaziosmanpaşa University was surveyed. Of the study, with 253 college was interviewed which educating in various faculty and colleges. Of the study, as analysis of factor effecting and alcohol use was used logistic regression analysis. According to research finding, alcohol use of colleges was effected by educational status of their mother, no use of their mother and father and success state of college students.

Key words: Alcohol consumption, College Students, Gaziosmanpaşa University.

GİRİŞ

Aşırı alkol kullanımı nedeniyle dünyada her yıl yaklaşık 2.5 milyon kişi hayatını kaybetmekte. Alkol kullanımı, hastalık ve sakatlıklar açısından dünyada 3. büyük risk faktörü iken orta gelirli ülkelerde ise aynı faktör birinci sıraya kadar yükselmektedir. Günümüzde alkol, yaklaşık 60 hastalığın ana sebebi, 200 tanesinin ise yan nedenidir. Dünya genelindeki ölümlerin % 4'ü doğrudan alkol kullanımına bağlı olup, özellikle 15-59 yaş arası erkeklerde, yaralanmalar, şiddet ve kalp damar hastalıkları nedeniyle ölümlerin en önemli nedenidir. Alkolün siroz, epilepsi, birçok kanser türü, trafik kazaları, zehirlenmeler ve şiddet olayları gibi pek çok sağlık riskine yol açtığı da bilinmektedir. Kullananların ortalama yaşam süresini kesinlikle kısaltmaktadır. Alkolün zararlı etkisi içilen miktara, içme şekline, içkinin özelliklerine bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. 2010 yılında Avusturalya'da yapılan bir araştırmaya göre ülkenin 21 milyonluk nüfusun en az 10 milyonu bir şekilde başkalarının içki içmesinden zarar görmektedir. İçki içen kişi sadece kendine değil, çevresine de zarar vermektedir. Trafikte kazası riski, şiddet ve suç eğilimi artar. Ailesini, dostlarını, iş arkadaşlarını sık sık üzebilmektedir. İçki içen kişi, bağımlı hale geldiği noktadan itibaren, kendisinin ve ailesinin hayati ihtiyaçlarını gidermesi için gerekli parayı muhtemelen içki

tüketimine ayırmak zorunda kalacaktır. Alkol kullanımından kaynaklanan hastalık ve yaralanmalar ülkeye sağlık giderleri açısından ciddi bir yük getirdiği gibi, şiddet ve suç eğilimi nedeniyle de yargılama ve güvenlik maliyetleri de artacaktır (Anonim, 2011a).

Alınan tüm önlemlere karşın, özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde alkol bağımlılığının sayısı gittikçe artmaktadır (Altıntoprak, 2000). Dünya ülkelerinin çoğunda olduğu gibi Türkiye'de de alkol insan hayatında önemli bir sorun teşkil etmektedir. Son yıllardaki alkol tüketim miktarlarına bakıldığında bu durum daha net görülmektedir. 2010 yılında rakı tüketimi 20.833.964 litre, şarap tüketimi 7.056.516 litre, bira tüketimi ise 47.169.597 litre olarak ve toplamda Türkiye'de 2010 yılında 82.256.468 litre olarak tespit edilmiştir (Anonim, 2011b) (Veriler mA türünden yani mutlak alkol=%100 hacmen alkol cinsindedir). Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'nin genç nüfustaki alkol kullanım sıklığı % 42,6 olarak saptanmıştır. Her geçen gün artan bu durum kişilerde sağlık problemlerinin yanında sosyal ve ekonomik anlamda da büyük sorunlar doğurabilmektedir. Bu durumun Avrupa Ülkeleri'ne göre Türkiye'de daha az olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye'de alkol ile tanışma yaşı çocukluktan erişkinliğe geçiş dönemi olan, yeni

düşünce ve heyecanların geliştiği, aileden ve toplumdaki farklı beklentilerin olduğu, bağımsız bir varlık olduğunu kanıtlama çabasının görüldüğü ergenlik çağı yeni tanışma ve karşılaşmaların sıklıkla gözlemlendiği yaşlardır (Tümerdem ve ark.,1986). Alkol, gençleri erken yaşta cinsel aktivitelere katılma, zorla ırza geçme, şiddet gösterimi ve ileriki yaşlarda başarısızlık gibi birçok konuda olumsuz yönde etkilemektedir (Wechsler ve ark.,1998, 999).

Türkiye’de de Yeşilay’ın, yaptığı araştırmalara göre son veriler alkole başlama yaşını 11 olarak göstermektedir. 15 yaş üzeri kişi başı saf alkol tüketimi 1-1,29 lt olmakla birlikte, ilköğretim öğrencileri arasında alkol kullanımlarının oranı % 15,4, ortaöğretimde yaşama boyunca en az bir kez alkol kullananların oranı % 45 - % 50, son bir ayda en az bir defa alkollü içki içme oranı % 16,5 (erkeklerde % 31,5 ve kızlarda % 10,6) üniversite öğrencilerinde alkol kullanım yaygınlığı % 43,0- 53,9 ve hâlen içenlerin oranı % 22,9’ dur (Anonim,2011c).

Üniversite öğrencisi olmak her ülkede olduğu gibi Türkiye’de de gençlerin bazı kaygı ve streslerini ön plana çıkarabilmektedir. Buna neden olarak öğrencilerin evden ayrılarak farklı bir hayata başlamaları, yalnız kalma düşünceleri, çevreye uyum sağlayabilme çabaları, öğrencilik sürecinde yaşanan ekonomik zorluklar olarak ve iş bulma kaygısı sıralanabilir. Bu endişe ve kaygıların arasında gençler kendilerini bu durumun içerisinde geçici olarak da olsa soyutlayabilecek farklı alışkanlıklara yöneltebilmektedir. Alkol kullanımının bu alışkanlıkların arasında önemli bir yer teşkil ettiğini söyleyebiliriz.

Üniversite ortamı da sıklıkla aşırı alkol tüketimini teşvik edici niteliktedir. Örneğin alkol kolaylıkla elde edilebilir, partilerde alkollü içki mutlaka tüketilir, hatta içmeyen bireyler içmeye teşvik edilir (Gilles ve ark., 2006). Alkolün kolay elde edilebilirliği, toplum tarafından katı bir şekilde reddedilmemesi, hatta birçok yerde olgunluk, rahatlık, dostluk ifadesi ve sosyalleşmenin bir ölçüsü olarak kabul edilmesi de kullanımını arttırmaktadır (Coşkunol ve ark., 1995). Yapılan bir çalışmada, alkol bağımlılık oranının 17-19 yaş arası öğrencilerde daha yoğun olduğu ve yurttan kalan öğrencilerde daha düşük oranda alkol tüketimi olduğu ortaya konulmuştur (Yiğit ve Khorshid, 2006). ABD’ de yapılan çalışmada, ergenlik çağındaki gençlerin alkol kullanımını etkileyen sabit etkiler, korelasyon etkileri ve arkadaş etkileri incelenmiştir. Araştırmada gençlerin sınıf arkadaşları ve akranlarının alkol kullanmadaki etkisi % 10 olarak gözlenmiştir. Gençler arasında alkol tüketiminin azaltılmasına yönelik bir politika geliştirilmesi gerektiği önerilmiştir (MİR ve Debra, 2010). Yapılan bir çalışmada öğrencilerin alkol kullanma sıklığı ve sosyal öğrenme ile olan ilgisi incelenen çalışmada, gençlerin alkol kullanımında sosyal öğrenmenin önemli bir yere sahip ortaya konulmuştur (Herken ve ark., 2000). Ege Üniversitesi Fen Fakültesi öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, öğrencilerin % 76’ sının alkol kullandığı, % 8,8’inin alkol bağımlısı olduğu, % 14’ünün alkollü kötüye kullanımının olduğu belirlenmiştir (Yiğit ve Khorshid, 2006). Üniversite öğrencilerinin alkole olan inanışları hakkında yapılan bir çalışmada, çoğu inanış alkol ile riskli davranışları ilişkilendirmektedir. Bu anlamda inanışın alkol kullanımını önleme stratejisi olarak önemli olacağı, diğer taraftan sağlık rakamlarının buna katkıda bulunabileceği belirtilmiştir (Amaral ve ark.,2006). Alkol tüketimi üzerine sosyo-demografik özelliklerin etkisinin araştırıldığı farklı çalışmalarda, alkol tüketimine gerek yaş, eğitim, gelir, meslek grubu, oturulan konut tipi, sigara kullanma durumu gerekse çalıştığı iş yerinin statüsünün alkol tüketimi üzerinde etkisi bulunduğu ortaya konulmuştur (Emeç ve Gülay, 2007). İsviçre’de öğrenciler üzerine yapılan bir çalışmada, özellikle erkek öğrencilerin alkol tüketimine

daha fazla eğilimli olduğu ve daha fazla miktarda tükettiği belirlenmiştir. Aile baskısı olmadan yalnız yaşayan, oda arkadaşı veya öğrencilerin yoğun olduğu alanlarda alkol tüketiminin daha fazla olduğu saptanmıştır (Wicki, ve ark., 2010). A.B.D üniversite öğrencilerinin alkol tüketimi ve alkol kullanımı algıları ile Avrupa ve Çin’deki öğrencilerin alkol tüketimi ve alkol kullanım algılarındaki farklılıkları karşılaştıran bir çalışmada ise, Amerika ve Avrupa’daki öğrencilerin Çin-Honkong’ daki öğrencilere göre alkollü içecekler tüketmeye daha uzak olduğu saptanmıştır (Ching, ve Tse, 2011).

Bu çalışmada ise, Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin alkol kullanma durumları ve bunu etkileyen faktörler kantitatif olarak ortaya konulmuştur. Öğrencilerin alkol hakkındaki yargı ve düşünceleri araştırılmış ve yorumlanmıştır.

MATERYAL YÖNTEM

Çalışmanın ana materyali Gaziosmanpaşa Üniversitesi’ndeki 2011-2012 eğitim-öğretim yılında kayıtlı olan öğrencilerden oluşmaktadır. Tıp fakültesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri fakülteleri çok az öğrencisi olması nedeni ile çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca ilçelerdeki yüksek okullardaki öğrencilerde dahil edilmemiştir. Örnek büyüklüğünün belirlenmesinde (1) nolu formül kullanılmıştır (Akbulut ve Yıldız, 1999). Örnek hacmi hesaplanırken % 90 güven sınırında ve % 5 hata payı ile çalışılmıştır.

$$n = \frac{NPQZ^2}{(N-1)d^2 + PQZ^2} \quad (1)$$

Burada, P: Öğrencilerin alkol kullanma olasılığı % 50 varsayımına dayalı olarak (0,5), Q: Alkol kullanmama olasılığı % 50 varsayımına dayalı olarak (0,5) ifade etmektedir. Çalışmada 253 öğrenciyeye anket yapılmıştır. Anket sayıları öğrenci ağırlıklarına göre fakülte ve yüksekokullara dağıtılmıştır. Anket çalışması yapılırken öğrencilerden alınan cevaplar için kukla değişkenler kullanılmıştır.

Çalışmada, öğrencilerin alkol kullanımını etkileyen faktörleri belirleyebilmek için logistik regresyon analizi yapılmıştır. Logit modeli açıklayan lojistik dağılım fonksiyonu olarak (2) nolu eşitlik yazılabilir (Greene, 2000).

$$P_i = \ln\left(\frac{P_i}{1-P_i}\right) = Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + U_i \quad (2)$$

Fonksiyonda; β katsayıları eği mi, X ler ise bağımsız değişkenleri ifade etmektedir. Buna göre X’ in bir birim değişmesi alkol kullanma olasılığının kullanmama olasılığına olan logaritmik oranını nasıl değiştirdiği tahmin edilecektir.

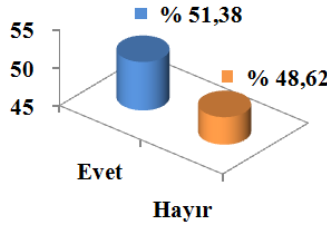
Model gücünü açıklama bakımından R^2 değeri logit modelleri için uygun bir ölçü olarak kabul edilmemektedir. (Thomas, 2000: 474). Neyman ve Pearson (1928) tarafından formüle edilen LR testine dayalı olarak geliştirilen McFadden- R^2 değeri de en yaygın kullanılan ölçülerden biri olmuştur. Öğrencilerin alkol hakkındaki yargı ve düşüncelerini ortaya koyabilmek için öğrencilere 5 ölçekli sorular yöneltilmiştir, öğrencilerin verdiği cevaplar yorumlanmıştır.

ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

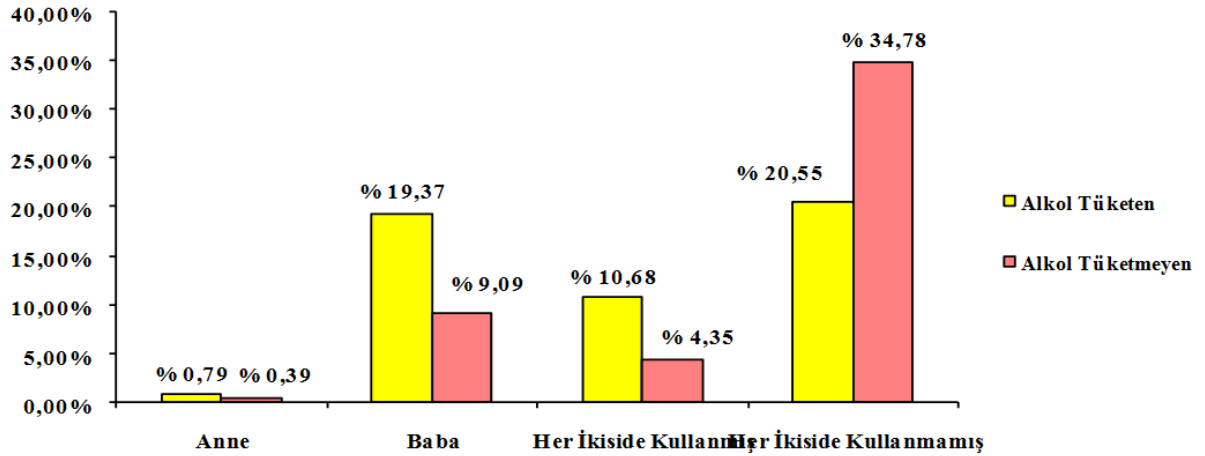
Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Özellikleri ve Alkol Tüketimlerine Ait Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21,52 dir. Öğrencilerin % 97,23' ü hiç evlenmemiştir. Öğrencilerin % 86,96' sı üniversite eğitimi için il merkezinden gelmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ortalama aylık harçlıkları 512,29 TL dir. Ailelerinin aylık ortalama gelirleri 2172,49 TL dir. Öğrencilerin % 79,05' i öğrenim hayatı boyunca çalışmamaktadır. Öğrencilerin % 22,53'ü öğrenci yurdunda kalmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 81,32'sinin psikiyatrik tedavi öyküsü bulunmamaktadır. Öğrencilerin % 19,76'sı ebeveynleri ile birlikte yaşamaktadır. Öğrencilerin annelerinin % 8,30' u lise ve üzeri eğitim durumuna, babalarının % 12,09' u lise ve üzeri eğitim durumuna sahiptir. Öğrencilerin % 9,52' sinin anne ve babası hiç alkol kullanmamaktadır.

Öğrencilerinin alkol kullanım düzeyleri Şekil 1' de verilmiştir. Öğrencilerin % 51,38' i alkol kullanmakta, % 48,62'si alkol kullanmamaktadır.

Şekil 1. Alkol Kullanım Durumu

Şekil 2. Ebeveyn Alkol Kullanım Durumu

Üniversite öğrencilerinin anne ve baba alkol kullanım durumu Şekil 2' de verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre alkol tüketen öğrencilerin % 0,79'unun annesi alkol tüketmekte, alkol tüketmeyen öğrencilerin % 0,39'unun annesi alkol tüketmektedir. Alkol tüketen öğrencilerin % 19,37'sinin babası alkol tüketmekte, alkol tüketmeyen öğrencilerin % 9,09' unun babası alkol tüketmektedir.

Alkol tüketen öğrencilerin % 10,68' inin ebeveyni alkol kullanmış, alkol tüketmeyen öğrencilerin % 4,35' inin ebeveyni alkol kullanmış olarak belirlenmiştir. Bu durumda alkol tüketen öğrencilerin, tüketmeyenlere göre ebeveyn etkisinin daha fazla olduğu söylenebilir. Alkol tüketen öğrencilerin % 20,55' inin anne ve babası hiç alkol kullanmamış, alkol tüketmeyen öğrencilerin % 34,78' inin anne ve babası hiç alkol tüketmemiştir.

Logit Model'e Ait Bulgular

Öğrencilerin alkol tüketimini etkileyecek faktörleri belirleyebilmek için kullanılan Logistik Regresyon Modeli'nde;

Öğrencilerin ebeveynlerinin alkol kullanım durumları, Öğrencilerin başarı durumları, Ebeveynlerinin eğitim durumları, Öğrencilerin yaşadıkları yer, Öğrencilerin psikolojik durumları, gibi birçok değişkenle çalışılmıştır. Çoklu model denemelerinde annenin eğitim durumu, ebeveynin alkol kullanım durumu ve öğrencilerin başarı durumları anlamlı sonuçlar vermiştir. Nihai modelde kullanılan değişkenlere ait bilgiler Tablo 1' de verilmiştir.

Uygulanan Logistik Regresyon Analizine ait bulgular Tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 1. Logit Modelde Kullanılan Değişkenlerin Tanımlanması

DEĞİŞKENLER	DEĞİŞKENLER	KUKLA DEĞİŞKENLERİN KODLANMASI	
		1	0
Alkol kullanma durumu	ALKOLK	Hayır	Evet
Annenin Üniversite Mezunu Olması	AEGİTİM	Evet	Hayır
Öğrencinin Anne-Babasının Hiç Alkol Kullanmamış Olması	EBEVEYN TUK	Evet	Hayır
Öğrencinin Başarı Durumunun İyi Olması	BASARI	Evet	Hayır

Tablo 2. Logit Model Analiz Sonucu

ALKOLK =Alkol Kullanıp Kullanmama Durumu, Gözlem: 253				
Değişkenler	Katsayı	Standart Hata	Z-istatistik	Olasılık
AEGİTİM	-2.579606	1.050388	-2.455860	0.0141
EBEVEYNTUK	1.210446	0.278497	4.346360	0.0000
BASARI	0.519262	0.276924	1.875104	0.0608
C	-0.865558	0.237702	-3.641354	0.0003
Log likelihood=-153.8187	Restr. log likelihood=-175.2694		McFadden R-squared	0.122387

Model F test istatistiğinin logit modeldeki eş değeri olan olasılık istatistiğine göre %1 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır. Modelin açıklama gücünü ifade eden McFadden R-kare 0,1223 olarak belirlenmiştir. Bu değer modele dahil edilen değişkenlerin, alkol tüketimi ile ilgili terici olasılıklarını açıklamada yeterli olduğunu göstermektedir. Model sonuçlarına göre, öğrencinin anne ve babasının alkol tüketmemesi öğrencinin alkol tüketmemesinde %1 düzeyinde istatistiksel olarak önem taşımaktadır. Anne ve baba alkol tüketimlerini bir birim azalttıklarında öğrencinin tüketimi 1,2 birim azalmaktadır. Fakat buna karşın annesinin üniversite mezunu olması öğrencinin alkol tüketmesinde %5 düzeyinde istatistiksel olarak önem taşımaktadır ve annenin lise sonrası eğitim düzeyindeki bir birim artış öğrencinin alkol tüketimini 2,6 birim artırmaktadır. İstanbul emniyet müdürlüğünün yaptığı bir araştırmada benzer bir sonuç tespit edilmiştir. Annesi üniversite mezunu olan gençlerin, yaşlarına göre daha az oranda sigara ve esrar içtikleri, buna karşın daha çok alkol tükettikleri belirlenmiştir. Araştırmada annesi üniversiteden mezun gençlerin % 53,5'inin hayatlarında en az bir kez alkol tükettiklerini, okuyazar olmayan anneye sahip gençlerde ise bu oranın %21,1 olduğu belirtilmiştir (Varol,2011).

Araştırmannın logit model sonuçlarından bir diğeri de öğrencilerin başarı durumları ile alkol tüketimleri arasındaki ilişkidir. Buna göre, bir öğrencinin başarı durumunun bir birim artması karşısında alkol tüketiminin 0,52 birim azaldığıdır. Bu sonuca göre başarılı öğrencilerin alkol tüketme olasılığının diğer öğrencilere göre daha az ya da hiç olduğunu istatistiksel olarak %10 düzeyinde anlamlı sonuç verdiği söylenebilir (Tablo 2).

Öğrencilerinin Alkol ve Alkol Tüketimi Konusundaki Düşünce ve Yargılarına Ait Bulgular

Öğrencilerinin alkol ve alkol tüketimi konusunda bilinç düzeylerine ait bulgular Tablo 3'de verilmiştir. Tablo 3'de görüldüğü üzere, ankete katılan öğrencilerin % 73,11'i alkolün sağlık için zararlı olduğu fikrine katılırken, yaklaşık %15'inin bu fikre katılmadığı belirlenmiştir. Alkolün dinen yasak olduğu fikrine, öğrencilerin yaklaşık %78'i katılmaktadır. Diğer taraftan öğrenciler, Türkiye'de alkol fiyatlarının pahalı olduğuna, alkol alan kişiye toplumun olumsuz baktığına, alkolün sadece belirli alanlarda içilmesi gerektiğine, sürekli alkol tüketen kişilerin sağlıklı düşünemediğine ve alkolün bağımlılık yaptığına büyük oranda inanmaktadır. Öğrencilerin %41'i alkolün yasaklanması gerektiğini savunurken, %42, 3'ü ise bu görüşe katılmamaktadırlar.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Alkol ve Alkol Tüketimi Konusunda Düşünce ve Yargıları

Yargı Soruları						Ortalama Puan
	1	2	3	4	5	
Alkol sağlık için zararlıdır	9,88	5,13	11,85	26,87	46,24	3,94
Alkol bağımlılık yapar	8,30	12,25	7,90	30,83	40,71	3,83
Alkol keyifli bir içecektir	29,64	9,88	16,99	25,29	18,18	2,92
Alkol dinen yasaktır	9,88	2,37	9,48	25,69	52,56	4,08
Türkiye'de alkol fiyatları pahalıdır	7,11	5,13	41,50	23,71	22,52	3,49
Eğlence için alkol şarttır	35,57	24,11	11,46	15,01	13,83	2,47
Alkol stresi alır	26,48	14,22	22,92	17,78	18,57	2,87
Alkol alan kişiye toplum olumsuz bakar	8,30	12,25	18,18	38,33	22,92	3,55
Alkol yasaklanmalıdır	21,73	20,55	15,81	18,97	22,92	3,01
Alkol sadece belirli alanlarda içilmelidir	13,83	10,67	10,67	40,31	24,50	3,50
Alkol kullanan kişilerin sosyal statüsü yüksektir	41,10	23,71	20,55	7,50	7,11	2,15
Sürekli alkol tüketen kişiler sağlıklı düşünemezler	11,46	8,69	15,01	29,64	35,17	3,68
Ailem alkole karşıdır	10,27	16,60	11,06	20,15	41,89	3,66

1-Kesinlikle katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Fikrim yok, 4- Katılıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum.

SONUÇ

Alkol kullanımından kaynaklanan sosyal, psikolojik, tıbbi ve ekonomik zararlar tüm dünyada yaygın hale gelmiş ve dünya ülkelerini bu salgına karşı önlemler almaya itmiştir. Avrupa'da alkol tüketim oranının dünya ortalamasının iki katı olduğu, hastalık yükü değerlendirmelerine göre alkolün, 26 risk faktörü içinde tütün ve hipertansiyondan sonra 3. sırada yer aldığı ve şiddet, suç, intihar, aile içi sorunlar, sosyal problemler, alkolü araç kullanımı ve işyeri problemleri gibi birçok toplumsal sorunun da nedeni olduğu belirtilerek neredeyse birçok AB üyesi ülkede oldukça sıkı önlemler göze çarpmaktadır. Türkiye'de de arkadaş baskısı, ebeveyn modelleme, sosyal ve psikolojik nedenlerle gençlerin alkol alma yaşının 11'e kadar düştüğü ve alkol sorununun hızla büyüdüğü yapılan araştırmalarda ortaya çıkmaktadır (Varol,2011).

Her ne kadar alkol kullanma yaşının ilköğretim çağına kadar indiği belirlense de bağımlılığın ve kullanım sıklığının daha fazla arttığı üniversite ortamında, gençlerin evlerinden uzak olmaları, çevreye uyum sağlama dürtüsü, farklı bir hayat yaşama heyecanı, sınav kaygıları, gelecek korkusu gibi nedenlerle öğrenciler kötü alışkanlıklara bağımlılık derecesinde yönelebilmektedirler. Nitekim araştırmada elde edilen bir bulguya göre alkolün stresi aldığı fikrine incelenen öğrencilerin %37'si katılmaktadırlar.

Çalışmada, elde edilen bulgular sonucunda, öğrencilerin alkol kullanımı ile annenin eğitim durumu, okul başarı durumu ve anne-babanın alkol kullanma durumu arasında istatistiki olarak bir ilişki saptanmıştır. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin alkol kullanma olasılığının arttığı belirlenmiştir. Bir diğer yönü ise kültür seviyesi yüksek ailede alkol tüketiminin sosyal ve modern bir hayat çerçevesinde değerlendirilip çocuğun bu fikirle yetişmiş olması da etken olarak düşünülebilir. Anne babanın hiç alkol kullanmaması öğrencinin yetişme döneminde kendisine rol model olarak anne veya babasını alması onun bu alışkanlıktan uzak durmasında etken olarak görülebilir. Alkol kullanmayan öğrencilerin başarı durumu iyi olarak gözlenmiştir. Alkolün günlük hayat ve sağlık üzerindeki etkileri düşünüldüğünde öğrencinin başarı durumuna etki edecek bir neden olarak karşımıza çıkabileceği söylenilebilir.

Sonuç olarak, alkol kullanımının, gençler üzerinde etkisi konusunda birey ve toplumsal anlamda bilinç düzeyinin artırılması yönünde çalışmaların yapılması, gençlerin alkol ve alkol tüketiminin negatif etkileri konusunda eğitime destek olunması, bu doğrultuda milli eğitim bakanlığı ve sağlık bakanlığının koordineli olarak politikalar üretmesi ve üniversitelerde özel rehberlik hizmetlerinin sağlanması önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

AMARAL, M., B., LOURENÇO, L., M., RONZANİ, T., M., 2006. Belief about Alcohol Use Among Universtiy Student. Journal of Substance Abuse Treatment, 31: 181-185.

ANONİM, 2011a. Dünya Sağlık Örgütü Alkol Raporu. <http://www.ss-tercuman.com/?p=328>,(Erişimtarihi; 27.03.2012).

ANONİM,2011b.

http://www.tapdk.gov.tr/TAPDK_Faaliyet.pdf,(Erişim tarihi; 07.03.2012).

ANONİM,2011c.

www.tuketeciler.org/images/File/Alkol_Raporu_son.doc., (Erişim tarihi; 07.03.2012).

AKBULUT, Ö., YILDIZ, N., 1999. İstatistik Analizlerde Temel Formüller ve Tablolar, Aktif Yayınevi, Erzurum.

ALTINTOPRAK E., 2000. Alkol Bağımlılarının Erişkin Çocuklarının Alkol Kullanımına Verdikleri Bilişsel ve Otonomik Yanıtlar. Uzmanlık Tezi, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, İzmir.

ELİZA C., YİCK, T. A.,2011. Comparative Analysis of Alcohol Consumption Pattern Among Global University Students. International CHRIE Conference-Refereed Track. Published by ScholarWorks.

COŞKUNOL H., BAĞDIKEN İ., SORİOS S., SAYGILI R., 1995. Michigan Alkolizm Tarama Testinin(MATT) Geçerliliği. Ege Tıp Dergisi, 34:15-18.

EMEÇ G., GÜLAY, E.,2007. Alkol Tüketimi ve Alkol Tüketiminde Sosyo-Demografik Değişkenlerin Etkisi Üzerine Ekonometrik Model Uygulaması. 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi, İnönü Üniversitesi, Malatya, 24-25 Mayıs.

GİLLES DM, TURK CL, FRESCO D.M., 2006. Social Anxiety, Alcohol Expectancies, And Self-Efficacy As Predictors Of Heavy Drinking In College Students. Addict Behav, 31:388-398.

GREENE, W. H., 2000. Econometric analysis, Englewood Cliffs, NJ:Prentice Hall.

HERKEN, H., ÖZKAN, İ., ÇİLLİ, A., S., BODUR, S., 2000. Öğrencilerde Alkol Kullanım Sıklığı ve Öğrenme İlişkisi. Düşünen Adam. 13: 87-91.

MİR, M. A., DEBRA, S. D., 2010. Social network effects in alcohol consumption among adolescents, Addictive Behaviors, 35: 337-342.

NEYMAN. J., PEARSON E. S., 1928. On the Use and Interpretation of Certain Test Criteria for Purposes of Stistical Inference. Biometrika, 20: 175-240.

TAŞÇI, E., ATAN, Ş., Ü., DURMAZ, N., ERKUŞ, H., SEVİL, Ü.,2005. Kız Meslek Lisesi Öğrencilerinin Madde Kullanım Durumları. Bağımlılık Dergisi, 6: 122-128.

THOMAS. R.L.,2000. Modern Econometrics: An Introduction. Addison-Wesley. New York.

TÜMERDEM Y, AYHAN B, ÖZSÜT H.,1986. Orta ve Yüksek Öğrenim Gençleri ve Alkol Kullanımı, XXII. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi Bilimsel Çalışmaları, Marmaris.

WECHSLER, H., DOWDALL, G.W., MAENNER, G., GLEDHILL-HOYT, J., LEE, H.1998. Changes In Binge Drinking And Related Problems Among American College Students Between 1993 and 1997, Journal Of American College Health, 47: 57-68.

WICKİ, M., KUNTSCHKE, E., GMEL, G.,2010. Drinking at European Universities ? A Review of Students' Alcohol Use. Addictive Behaviors, 35: 913-924.

YİĞİT, Ş., KHORSHİD, L., 2006. Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Öğrencilerinde Alkol Kullanımı ve Bağımlılığı. Bağımlılık Dergisi, 7: 24-30.

VAROL,M.,2011.Alkol Raporu, <http://www.yesilay.org.tr/wp-content/uploads/Raporlar/YesilayRaporlari/ArastirmaRaporlari/11042011-alkol-raporu-Mehmet-Varol.pdf>